

Vuosikertomus 2019

1. YLEISTÄ

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry - Pensionärsförbundens intresseorganisation PIO rf perustettiin Helsingissä 20.6.2006 eläkeläisten valtakunnallisen edunvalvonnan vahvistamiseksi. Perustajajärjestöt Eläkeliitto ry, Eläkeläiset ry, Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry, Kansallinen senioriliitto ry, Kristillinen Eläkeliitto ry ja Svenska pensionärsförbundet rf muodostavat edelleen liiton jäsenkunnan. Yhdistysrekisteriin liitto merkittiin 3.10.2006.

EETUn jäsenjärjestöillä oli toimintavuoden alussa jäsenyhdistyksissään henkilöjäseniä yhteensä 280 000 sekä 1 249 paikallisyhdistystä ja 73 alueyhdistystä. Jäsenyhteisöjen yhdistysverkosto kattaa koko Suomen, mukaan lukien Ahvenanmaan.

Yhdistyksen tarkoitus kuvataan säännöissä seuraavasti:

2 §

Järjestö toimii valtakunnallisten eläkeläisjärjestöjen yhteenliittymänä eläkeläisten ja ikäihmisten taloudellisten ja sosiaalisten etuuksien ja oikeuksien parantamiseksi.

3 §

Tarkoituksena toteuttamiseksi järjestö

a) toimii eläkettä saavien edunvalvojana

b) tekee esityksiä ja aloitteita sekä antaa asiantuntijalausuntoja poliittisille päättäjille ja viranomaisille

c) pitää yhteyttä vanhus- ja eläkeasioiden neuvottelukuntaan ja muihin eläke- ja sosiaalialan sidosryhmiin

d) seuraa Euroopan Unionin sosiaali- ja eläkepoliittisia linjauksia

e) edustaa jäsenjärjestöjään yhteisesti sovituissa asioissa

f) harjoittaa julkaisu-toimintaa sekä järjestää kokouksia ja seminaareja kulloinkin ajankohtaisista edunvalvontakysymyksistä

g) toimii eläkkeellä olevien yhteiskunnallisen arvostuksen kohottamiseksi ja kansalaissovun edistämiseksi

h) hoitaa muut yhdistyslain ja näiden sääntöjen määräämät tehtävät

Runsaan kymmenen vuoden toiminnalla EETU on vakiinnuttanut asemansa keskeisten eläkeläisjärjestöjen yhteenliittymänä valtakunnallisessa vaikuttamistyössä ja edunvalvonnassa.

EETU ry tunnustetaan laajalti yhteistyökumppaniksi eläkeläisiä ja ikääntyneitä koskevissa asioissa. Sillä on laajat sidosryhmäsuhteet ja se on mukana monissa verkostoissa. Sitä kuullaan lainsäädännön ja muun normiston valmistelussa.

EETUn edustajat ovat usein toivottuja vieraita ja esiintyjiä eläkeläisten elämää koskevissa erilaisissa tilaisuuksissa, tapahtumissa ja myös mediassa.

2. HALLINTO JA KOKOUKSET

EETU ry:n puheenjohtajajärjestö vaihtuu vuosittain viiden jäsenliiton kesken. Yhdistyksen taloudenhoidosta ja kirjanpidosta vastaa pysyväsvastuulla Kristillinen Eläkeliitto ry.

Toimintavuonna 2019 puheenjohtajajärjestönä toimi Kansallinen senioriliitto ry ja varapuheenjohtajana Svenska pensionärsförbundet rf.

EETUn puheenjohtajana toimi Kansallisen senioriliiton puheenjohtaja Anneli Taina. Sihteerinä sekä työvaliokunnan puheenjohtajana toimi senioriliiton toiminnanjohtaja Matti Niiranen.

Sääntömääräiset kokoukset

Kevätkokous pidettiin 28.5.2019 Finanssialan tiloissa ja syyskokous 28.11.2019 työeläkeyhtiö Ilmarisessa.

Hallitus

Hallitus piti toimintavuoden aikana neljä varsinaista kokousta sekä vuoden 2020 hallituksen järjestäytymiskokouksen syyskokouksen jälkeen 28.11.2019.

Hallituksen kokoonpano:

Anneli Taina (Kansallinen senioriliitto ry), puheenjohtaja
Raimo Ikonen ja Anssi Kemppi (Eläkeliitto ry)
Simo Paassilta ja Timo Kokko (Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry)
Leea Hiltunen ja Päivi Kyyrö (Kristillinen Eläkeliitto ry)
Ole Norrback ja Berit Dahlin (Svenska pensionärsförbundet rf)
Matti Korhonen ja Jan Koskimies (Eläkeläiset ry)
Matti Niiranen, sihteeri (Kansallinen senioriliitto ry)

Työvaliokunta

Hallituksen työvaliokunnan muodostivat jäsenjärjestöjen toiminnanjohtajat. Puheenjohtajana ja sihteerinä toimi Matti Niiranen.

Työvaliokunta kokoontui toimintakauden aikana 6 kertaa. Lisäksi pidettiin yksi vapaamuotoinen kesäkokous. Työvaliokuntaa työllistivät erilaiset edunvalvonnan kysymykset, kannanotot ja lausunnot sekä tilaisuuksien että hallituksen ja sääntömääräisten kokousten valmistelut. Olennainen osa työvaliokunnan työtä oli sähköpostitse käyty asioiden valmistelu ja käsittely.

Neuvottelukunta

Neuvottelukunnan muodostivat Eero Lankia (Eläkeliitto), Kalevi Kivistö (Eläkeläiset), Pirkko Lahti (Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL), Aila Harjanne (Kansallinen senioriliitto), Seppo Piitulainen (Kristillinen Eläkeliitto) ja Pehr Löf (Svenska pensionärsförbundet).

3. TAPAHTUMAT JA SIDOSRYHMÄYHTEISTYÖ

Toimintavuonna EETU ry:n toiminnan keskeisimmät tapahtumat olivat eduskuntavaalikeskusteluun vaikuttaminen, Huomisen kynnyksellä -tutkimuksen julkaisu ja Eläkeläisparlamentti. Yhdistys antoi myös runsaasti lausuntoja ja kannanottoja.

Vuoden 2018 joulukuussa hyväksytyjä EETU:n eduskuntavaaliteemoja pidettiin esillä kevään 2019 ajan sekä vaalien jälkeen hallitusneuvottelujen aikana. Eduskuntavaaliteesit julkaistiin jäsenliittojen lehdissä ja muussa viestinnässä.

21.3.2019 järjestettiin Kansallismuseon auditoriossa vaalipaneeli eduskuntapuolueiden edustajille. Paneelin juonsi politiikan toimittaja Unto Hämäläinen. Paneelista julkaistiin artikkeleita kaikissa jäsenliittojen lehdissä.

Toukokuussa 2019 julkaistiin EETU ry:n Kantar TNS Oy:ltä tilaama Huomisen kynnyksellä -tutkimus. Tutkimuksen vastaajajoukko muodostaa edustavan pienoiskuvan maamme 55–84-vuotiaasta väestöstä. Tutkimus antaa tietoa mm. ikääntyneiden odotuksista eläkejärjestelmää kohtaan ja luottamuksesta eri instituutioita kohtaan. Tutkimuksessa kyseltiin myös onnellisuudesta ja ikääntyneiden peloista sekä sitä, miten 55-84-vuotiaat suhtautuvat työn tekemiseen eläkkeellä.

Tutkimus valotti ensimmäisen kerran ikääntyneiden it-taitoja ja osallistumista sosiaaliseen mediaan.

Tutkimuksen tuloksista EETU ry järjesti tiedotustilaisuuden Helsingin keskustakirjasto Oodissa 15.5.2019. Tilaisuudessa alusti Kantar TNS Oy:n tutkimusjohtaja Sakari Nurmela. Huomisen kynnyksellä –tutkimus toteutettiin nyt viidennen kerran. Aiemmat Huomisen kynnyksellä -tutkimukset ovat vuosilta 2007, 2010, 2013 ja 2016.

EETUn hallitus tapasi vuonna 2019 säännöllisesti sidosryhmien edustajia. Tapaamisissa kuultiin asiantuntija-alustuksia ja käytiin keskusteluja eläkeläisten aseman parantamisesta.

Tapaamisia sidosryhmien kanssa järjestettiin seuraavasti:

- 21.2.2019 Kansaneläkelaitos KELA (hallituksen kokouksen yhteydessä). Tilaisuudessa kuultiin seuraavat ajankohtaiset KELAn asiantuntijoiden pitämät alustukset, joista käytiin keskustelua:
Ajankohtaista eläkkeistä, Raija-Liisa Foudila
Kelan eläkkeiden ajankohtaiset asiat, Laila Aho
Eläkeläisten asiointi, Elise Kivimäki
- 9.5.2019 Työeläkevakuuttajat TELA ry (hallituksen kokouksen yhteydessä). Tilaisuudessa kuultiin seuraavat alustukset, joista käytiin keskustelua:
Johtaja Nikolas Elomaa: Edunvalvonnan asiat ja eläkepolitiikka
Analyytikko Kimmo Koivurinne: Työeläkesijoitusten vuosi 2018 ja tulevaisuus - onko syytä huoleen?
Ekonomisti Risto Vaittinen: PTS 2019 ja eläkkeiden rahoitukseen vaikuttavat tekijät, lyhyt ja pitkä aikaväli
Erityisasiantuntija Janne Pelkonen: EU-vaalit ja eläkkeet

- 28.5.2019 Finanssiala ry FA (kevätkokouksen yhteydessä), puhujina FA:n puolesta olivat: toimitusjohtaja Piia-Noora Kauppi ja viestintäpäälikkö Kristiina Siikala.
- 19.9.2019 Eläketurvakeskus ETK (hallituksen kokouksen yhteydessä), puhujina ETK:n asiantuntijat Heikki Tikanmäki aiheenaan väestökehitys ja eläkejärjestelmän pitkän tähtäimen rahoitusnäkymät sekä Liisa-Maria Palomäki aiheena eläkeläisten kokemukset toimeentulosta.
- 28.11.2019 Työeläkeyhtiö Ilmarinen (syyskokouksen yhteydessä). Tilaisuudessa puhuivat Ilmarisen toimitusjohtaja Jouko Pölönen ja vakuutus- ja eläkepalveluista vastaava varatoimitusjohtaja Sini Kivihuhta.

EETU ry järjesti perinteisen Eläkeläisparlamentin 14.11.2019. Parlamenttiin osallistui edustajia kaikista jäsenliitoista, yhteensä noin 100 henkilöä. Eläkeläisparlamentissa puhui sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen aiheenaan Mitä hallitus tekee eläkeläisten toimeentulon parantamiseksi?

Parlamentin teemana oli eläkeläisköyhyys. Aiheesta alusti Eläketurvakeskuksen osastopäälikkö Susan Kuivalainen otsikolla ”Eläkeläisköyhyys, eläkkeiden riittävyys ja ikääntyneiden taloudellinen hyvinvointi Suomessa.”

Sosiaali- ja terveysministeriön suunnitteluasioiden ja kansainvälisen sosiaaliturvan yksikön johtaja Essi Rentola puolestaan alusti Eläkeläisparlamentin osallistujille aiheesta ”Eläkeläisten toimeentulon, eläkkeiden ja sosiaaliturvan kansainvälinen ja Euroopan maiden vertailu. Miten suomalaisen eläkeläisen toimeentulo sijoittuu kansainvälisessä vertailussa?”

EETU ry:n puheenjohtaja edusti yhdistystä pyydettyä eri tapahtumissa. Puheenjohtaja Anneli Taina kävi yhdistyksen edustajana puhumassa toimivuoden aikana Vaasassa, Hämeenlinnassa ja Tampereella.

4. EETU RY:N EDUSTAJAT ERI TOIMIELIMISSÄ

EETU ry:llä oli vuonna 2019 edustajia erilaisissa asiantuntijaelimissä ja toimikunnissa seuraavasti:

Kelan neuvottelukunta:

Leea Hiltunen, Kristillinen Eläkeliitto (toimikauden pituus 1.4.2017–31.3.2020).

Kelan eläkeasiain neuvottelukunta

Aiemmista toimikausista poiketen pyydettiin kaudelle 1.1.2017–31.12.2019 edustajan nimeämistä jokaisesta jäsenjärjestöstä. Varsinaiset edustajat neuvottelukunnassa jäsenjärjestöistä:

Anssi Kemppi, Eläkeliitto
Timo Kokko, Eläkkeensaajien Keskusliitto
Päivi Kyyrö, Kristillinen Eläkeliitto
Berit Dahlin, Svenska pensionärsförbundet
Jan Koskimies, Eläkeläiset
Matti Niiranen, Kansallinen senioriliitto

EETUn jäsenjärjestöjen lisäksi on neuvottelukunnassa edustus seuraavilla tahoilla:

Sosiaali- ja terveysministeriö, valtiovarainministeriö, Eläketurvakeskus, Elinkeinoelämän keskusliitto, EK, Suomen Yrittäjät, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry sekä Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry.

VM Yhteispalvelujen neuvottelukunta:

Anssi Kemppi, Eläkeliitto
Varalla Berit Dahlin, Svenska pensionärsförbundet

Ikääntyneiden asumisen yhteistyöverkosto:

Tarja Pajunen, Eläkkeensaajien Keskusliitto

Trafin PRM YTE:n kansallinen seurantaryhmä (Rautatiehenkilöliikenteen esteettömyyttä koskevan sääntelyn kehittäminen):

Kiki Pesola, Eläkeliitto

Vanhustyön Keskusliiton korjausneuvonnan neuvottelukunta:

Matti Niiranen, Kansallinen senioriliitto
Varalla Anssi Kemppi, Eläkeliitto

Ikäihmisten liikunnan kansallisen toimenpideohjelman ja Voimaa vanhuuteen -ohjelman ohjausryhmä:

Erkki Partanen, Eläkkeensaajien Keskusliitto
Varalla Eva Rönkkö, Eläkeläiset

Selkokeskuksen neuvottelukunta

Tiina Rajala, Eläkeläiset
Varalla Päivi Kyyrö, Kristillinen Eläkeliitto

Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma, Eläkkeensaajien neuvottelukunta:

Anneli Taina, EETU ry:n puheenjohtaja 2019, Kansallinen senioriliitto

Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunta (SAMU)

Timo Kokko, Eläkkeensaajien Keskusliitto 1.1.2018 – 31.12.2022.

EETUlla oli myös muita merkittäviä sidosryhmäyhteyksiä ja edustuksia joko suoraan tai jäsenjärjestöjensä kautta, esimerkkinä mainittakoon:

Sosiaali- ja terveysministeriö, Vanhus- ja eläkeläisasioiden neuvottelukunta

Kelan OmaKanta-palvelujen asiakasraati

5. LAUSUNNOT JA KANNANOTOT

EETU ry:n tärkein vuosittainen kannanotto on lausunto valtion talousarvioon, joka luovutettiin eduskuntaryhmille 24.9.2019. Kannanotosta laadittiin artikkeleita, joita julkaistiin EETU-jäsenliittojen lehdissä.

EETU ry vaati talousarviokannanotossaan 24.9.2019, että kansaneläkkeeseen on tehtävä indeksitarkistukset vuodelle 2020 ja muistutti, että vuonna 2016 kansaneläkeindeksiä leikattiin 0,4 prosenttia deflaatiokehityksen takia. Vuonna 2017 tehtiin 0,85%:n leikkaus kansaneläkeindeksiin ja indeksit jäädytettiin vuosille 2018 ja 2019. Indeksien leikkaukset ja jäädytykset ovat vaikuttaneet negatiivisesti ikääntyneiden kansalaisten taloudelliseen asemaan.

Budjettikannassaan EETU vaati myös, että hallitusohjelman mukaisesti tulee selvittää keinoja, joiden avulla voitaisiin korottaa pienimpiä alle 1 400 euron työeläkkeitä nettomääräisesti 100 eurolla. Samalla on pidettävä huoli siitä, että suomalainen työeläkemalli on oikeudenmukainen kaikkia kohtaan. Työeläkejärjestelmän on kannustettava työkykyisiä olemaan työelämässä mahdollisimman pitkään.

Kannanotossa pidettiin tärkeänä, että Suomeen laaditaan pikaisesti eläkeläisköyhyyden vähentämishjelma. Pelkkä kansaneläkkeeseen ja takuueläkkeeseen tehtävä korotus ei ole riittävä toimenpide. Lisäksi vaadittiin viivyttämättä ratkaisua kasvavaan hoitohenkilöstövajeeseen ja korostettiin, että laitoshoidon ohella on panostettava kotiin vietäviin palveluihin. Eläkeläisliitot ehdottivat eduskunnalle myös, että palvelu-, matka-, ja lääkemaksukatot yhdistetään yhdeksi maksukatoksi, jonka taso on korkeintaan kuukaudessa maksettavan takuueläkkeen suuruinen.

Vaatumuksiin kuului myös se, että eläkeläisten verotus ei saa olla kireämpää kuin työssäkäyvillä ja että kotitalousvähennysoikeus on säilytettävä vähintään nykyisellään ja yli 75-vuotiaille suomalaisille kotitalousvähennys voitaisiin myöntää korotettuna.

EETU ry antoi toimintavuonna 2019 yhteensä 12 lausuntoja ja kannanottoja, ne olivat:

EETU ry:n lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle työttömyysturvalain 3 luvun 1 §:n ja 6 luvun 9 §:n ja työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta työttömyysturvan lisäpäiväoikeuden muuttamiseksi
Julkaistu 24.10.2019

EETU ry:n lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle pienten eläkkeiden korottamisesta
Julkaistu 16.10.2019

EETU ry:n kannanotto vuoden 2020 talousarvioesitykseen sekä lainsäädäntöön
Tiedote: Eläkeläisköyhyyttä on vähennettävä ja kotitalousvähennystä ei saa supistaa
Julkaistu 24.9.2019

EETU ry:n lausunto julkisuuslain soveltamisen laajentamisesta koskevasta selvityksestä
Julkaistu 18.9.2019

EETU ry:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle sairausvakuutuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta
Julkaistu 5.9.2019

EETU ry:n lausunto Sosiaali- ja terveysministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle pienten eläkkeiden korottamisesta
Julkaistu 20.8.2019

EETU ry:n vastaus Finanssivalvonnan kyselyyn digitaalisen pankkiasioinnin mukautuksista ja palveluvaihtoehtoista digitaaliselle asiointille

Julkaistu 18.6.2019

EETU ry:n lausunto valtiovarainministeriölle: Hallituksen esityksen luonnoksesta laeiksi hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista sekä julkisen hallinnon yhteispalvelusta annetun lain muuttamisesta

Julkaistu 13.6.2019

EETU ry:n kannanotto hallitusneuvotteluihin: Eläkeläisten asemaa on parannettava

Julkaistu 14.5.2019

EETU ry:n lausunto Finanssivalvonnalle: Pankkitunnisteiden mahdolliset muutokset.

Julkaistu 3.4.2019

Kannanotto: Vanhusten hoivapalvelut on toteutettava laatu edellä

Julkaistu 4.3.2019

EETU ry:n lausunto valmisteilla olevaan asiakasmaksulakiin (HE 310/2018)

Julkaistu 25.1.2019

6. VIESTINTÄ

EETU ry:n viestintää hoidetaan pääasiassa yhdistyksen kotisivun www.eetury.fi sekä Facebook-sivun välityksellä. Niiden ylläpito on kulloisenkin puheenjohtajajärjestön vastuulla. Mahdollisuuksien mukaan tiedotteita lähetetään myös STT-jakelulla ja suoraan toimittajille.

EETU ry:n tapahtumista, kannanotoista ja lausunnoista tiedotetaan myös suoraan kunkin jäsenliiton harkinnan mukaan niiden omissa viestintäkanavissa.

7. TALOUS

Järjestön taloudenhoitajana toimi Kristillisen Eläkeliiton toiminnanjohtaja Päivi Kyyrö ja kirjanpidon hoiti Tilipalvelu Sari Lampinen.

Järjestöllä on pankkitili Helsingin Op Pankki Oyj:ssä. Järjestön tulot koostuivat jäsenmaksuista. Kokousten ja tapahtumien kuluista osa katettiin EETUn ja osa jäsenjärjestöjen varoista. Puheenjohtajajärjestö vastasi pienistä hallintokuluista.

Tilikauden alijäämäksi muodostui 6653,60 euroa.